

Aİ-AZƏRBAYCAN MÜNASİBƏTLƏRİNƏ DAİR FAKTLAR VƏ STATİSTİK RƏQƏMLƏR

#easternpartnership

Avropa İttifaqının Azərbaycanla münasibətləri 1999-cu ildən qüvvədə olan Aİ-Azərbaycan Tərəfdaşlıq və Əməkdaşlıq Sazişinə əsaslanır. Siyasi dialoqa və hər iki tərəf üçün faydalı əməkdaşlığa yeni təkan vermək üçün 2017-ci ilin fevral ayından etibarən Aİ və Azərbaycan yeni çərçivə sazişinə dair danışıqlara başlayıb. Azərbaycan Aİ-nin vacib enerji tərəfdaşdır və Xəzər dənizinin enerji resurslarının Aİ bazarlarına çatdırılmasında mühüm rol oynayır.

DAHA GÜCLÜ İQTİSADİYYAT

- ✓ Aİ Azərbaycan üçün **birinci ticarət tərəfdaşdır, eləcə də ən böyük ixrac və idxal bazarıdır**. O, həmçinin neft və qeyri-neft sektorunda Azərbaycanın ən böyük xarici investorudur.
- ✓ Aİ-Azərbaycan Tərəfdaşlıq və Əməkdaşlıq Sazişi, Azərbaycan qanunvericiliyi və prosedurlarının Aİ-yə, eləcə də ticarətlə bağlı beynəlxalq qanunlar və standartlara tədricən uyğunlaşdırılmasına imkan verir.
- ✓ EU4Business təşəbbüsü vasitəsilə Aİ Azərbaycanda şirkətlərə **maliyyə, təlim və yeni bazarlara ixrac** dəstəyini verir. Aİ ölkənin biznes və investisiya mühitinin yaxşılaşdırılması işində də hökuməti dəstəkləyir.
- ✓ Aİ həmçinin təhsil və regional inkişafı dəstəkləməklə, Azərbaycanın iqtisadi şaxələndirmə planlarının həyata keçirilməsinə kömək edir.

DAHA GÜCLÜ BAĞLANTI

- ✓ Azərbaycan enerji sahəsində Aİ-nin vacib tərəfdaşdır. Hazırda bu ölkə hazırda **Aİ-nin təbii neft ehtiyacının təxminən 5 %-ni təmin edir**.
- ✓ Azərbaycan Xəzərin təbii qaz resurslarını Aİ bazarına Cənub Qaz Dəhlizi vasitəsilə nəql edəcək.
- ✓ 2016-cı ildə Aİ "EU4Energy" adlı regional proqramı təsis edərək, enerji siyasəti məqsədlərinə nail olmaqda və enerji səmərəliliyini təkmilləşdirməkdə, Azərbaycan da daxil olmaqla, Şərq Tərəfdaşlığı ölkələrini dəstəkləyir.
- ✓ Azərbaycan şimal cənub və şərq-qərbi birləşdirən nəqliyyat əlaqələrinin kəsişməsində yerləşməsindən faydalanır. Ölkə, **Bakı Limanı və Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu xətti** kimi vacib infrastruktur layihələrə investisiya yatırır. Aİ, məsələn, Bakı Limanında və onun azad ticarət zonasında çalışanlar üçün təlimləri dəstəkləyir.

DAHA GÜCLÜ İDARƏÇİLİK

- ✓ Azərbaycan Tvinning layihələri vasitəsilə Aİ ilə fəal əməkdaşlıq edir. Son 10 il ərzində **Azərbaycanın 25-dən artıq nazirliyi və ictimai təşkilatı təqribən 50 tvinning layihəsində iştirak edib** və nəticədə Aİ-nin texniki biliklərindən və dövlət qulluqçularının praktiki təcrübələrindən faydalanıb. Bununla yerli qanunvericiliyin Aİ standartlarına uyğun hazırlanması və təkmilləşdirilməsinə təkan verilir.
- ✓ Məhkəmə sisteminin islahatı Aİ-nin Azərbaycana göstərdiyi köməkliyin prioritet sahələrindən biridir. Məqsəd isə mübahisələrin alternativ həllini və **korruptsiyaya qarşı mübarizəni dəstəkləmək, eləcə də vətəndaşlar və müəssisələrə hüquqi yardım və məhkəməyə daha yaxşı əlçatımlılığı təmin etməkdir**.
- ✓ Aİ Azərbaycanda insan hüquqlarının qorunmasının, eləcə də media, ifadə və toplaşma azadlığının təmin olunmasının vacibliyini vurğulamaqda davam edir. Aİ bunu Aİ-Azərbaycan münasibətlərinin mühüm tərkib hissəsi kimi və vətəndaşların maraqlarını Aİ və Azərbaycan arasındakı əlaqələrin ana xəttinin ayrılmaz hissəsi kimi görür.

DAHA GÜCLÜ CƏMİYYƏT

- ✓ **Aİ ilə Azərbaycan arasında imzalanmış viza rejiminin sadələşdirilməsi və readmissiya sazişləri 2014** ildə qüvvəyə minərək, Azərbaycan vətəndaşlarına, xüsusilə də tez-tez səyahət edənlərə, daha asan və ucuz qısa müddətli viza almaqla Aİ-nin bir çox ölkələrinə səfər etmək imkanı verib. Bundan başqa, məsələn, Erasmus+ tələbələri viza rüsumundan tamamilə azad olunub.
- ✓ Peşə bacarıqlarının artırılması Avropa İttifaqının Azərbaycana dəstəyində prioritet təşkil edir. Xüsusilə işçi qüvvəsinin bacarıqlarının və işgötürənlərin ehtiyaclarının daha yaxşı uyğunlaşdırılmasını təmin etmək üçün peşə təhsili və təliminə xüsusi diqqət yetirilir.
- ✓ Aİ-nin Erasmus+ proqramı 2015-ci ildən 2018-ci ilə kimi Azərbaycanın **təxminən 1300 tələbə və müəllim heyətinə** Aİ ölkələrində təhsil almaq və ya dərs demək imkanı verib.

STATİSTİKA

Aİ
Azərbaycanın
birinci ticarət
tərəfdaşdır və onun 2017-ci
ildəki ümumi ticarətinin

36,2 %-i

məhz Aİ-nin payına
düşür.

10 il ərzində təqribən

50

tvinning layihəsi: 34-ü başa
çatıb, 11-i davam edir, 1-i
hazırlanır.

2009-cu ildən etibarən Aİ
tərəfindən ayrılan kreditlərin
207 milyon avrosu

11000

Azərbaycan şirkətinə ayrılıb

MÜHÜM ENERJİ TƏRƏFDAŞI

Aİ Azərbaycan neftinin və ölkə ərazisi ilə tranzit olunan neftin əsas müştərisidir. Cənub Qaz Dəhlizi Xəzər qazının Avropa bazarlarına nəql olunması üçün strateji təşəbbüsdür və Avropanın enerji təminatı təhlükəsizliyinin genişləndirilməsində əsas alətdir. Xəzər hövzəsindən təbii qazı təmin edəcək infrastruktur, xüsusilə də Şah Dəniz II, Azərbaycandan Gürcüstan vasitəsilə Türkiyəyə gedən mövcud Cənubi Qafqaz kəmərinin genişləndirilməsindən, Türkiyədən keçərək Gürcüstanı Avropa ilə birləşdirən Trans-Anadolu qaz boru kəməri, eləcə də Yunanıstan və Albaniya vasitəsilə təbii qazı Türkiyə sərhəddindən İtaliyaya nəql edən Trans-Adriatik boru kəmərinə aid ibarətdir. Xəzər dənizinin Azərbaycana aid sektorunda nəhəng dəniz qaz yatağı olan Şah Dəniz II 2020-ci ilə qədər Avropa bazarlarına ilkin olaraq ilə 10 milyard kubmetr qaz verəcək.

MULTİKULTURALİZM

2016-cı ilin dekabrında Bakıda "Dinlərarası dözümlülük və medianın rolu" mövzusunda beynəlxalq konfrans keçirilib. 2017-ci ilin sentyabrında və 2018-ci ilin iyun ayında Azərbaycanın müxtəlif dini icmalarının liderlərinin Aİ-nin Brüsseldə yerləşən institutlarına səfəri təşkil edilib. Bunun ardınca isə 2017 və 2018-ci ilin oktyabr ayında Bakıda mədəniyyətlərarası dialoq və dözümlülük dəyərlərini incəsənət yolu ilə təşviq etmək üçün hər il ənənəvi keçirilən "Təsəvvür et" adlı Avropa Tolerantlıq Festivalı təşkil olunub. 2019-cu ilin aprelində Bakıda Dinlərarası Dialoq və Radikallaşmanın Qarşısının Alınmasına dair Konfrans keçiriləcək.

MÜNAQİŞƏNİN HƏLLİ

Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həll olunmaması regionda sabitlik və inkişaf üçün maneə olaraq qalır. Aİ, o cümlədən onun Cənubi Qafqaz və Gürcüstan böhranı üzrə xüsusi nümayəndəsi, ATƏT-in Minsk qrupu həmsədrələrinin münaqişənin həll olunması istiqamətində səylərini dəstəkləyir və töhfəsini verir. Aİ həmçinin Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin sülh yolu ilə həlli üçün Avropa Tərəfdaşlıq proqramının icrası vasitəsilə münaqişə tərəfləri arasında etimadın və sülhün yaranması istiqamətində fəaliyyətləri təşviq edir.

EaP | Eastern
Partnership

